

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Observation av ekoblandgrödor sommaren 2013

I sommar har projekten EkoNu och Klimatsmart odling arrangerat observationsodlingar på sex skiften på tre gårdar i Österbotten. Odlingarna fanns hos Peter Kengo i Pensala, Thomas Jakobsson i Jussila i Nykarleby och Peter Thölix i Tölby, Korsholm. Vi tackar för gott samarbete! Under hela sommaren har foton och bildtext publicerats på för EkoNu:s hemsida, www.ekonnu.fi.

På observationsskiftena odlades olika blandningar av korn, havre eller vete och ärt. Olika utsädesblandningar prövades, både antal spannmålslag i blandningen samt mängden utsäde för respektive gröda.

Genom sommarens observations-skiften ville vi informera om odling av blandsäd och proteingröda. Vi ville visa på hur de olika blandning-

arna fungerar inom skiftet, t.ex. där havren inte trivs så trivs kornet bättre och vice versa. Blandgrödor ger möjlighet till en högre totalskörd och en skörd med bättre foderkvalitet. När någon av blandningens grödor växer överallt på skiftet blir det färre eller inga luckor i beståndet där ogräs tar över.

Det skulle vara viktigt att odlingsarealen för närproducerat protein-

foder ökar. Lika viktigt skulle det vara att hektarskörden på ekoåkrar generellt skulle höjas. Ett sätt att höja skörden är att odla blandgrödor. Att odla ärt tillsammans med flera spannmålslag ökar odlings säkerheten jämfört med renbestånd. Speciellt på mulljordar och skiften som har en växlande bördighet har ett mångsidigt blandat växtbestånd en större konkurrenskraft mot ogräsen.

I Jussila såddes skiftet 21.5. Utsädesblandningen på största delen av skiftet var Akseli-havre 90 kg/ha, Einar-korn 90 kg/ha och Rokka-ärt 90 kg/ha. Ärterna såddes genom gödselbillarna och spannmålen i utsädesbillarna. Efter sådd var en längre tid torka vilket syntes i att en del av ärterna kom ojämnt upp. På en mindre del av skiftet var en spannmålsblandning utan ärt. Blandningen var Akseli-havre 110 kg/ha och Einar-korn 110 kg/ha. Över hela skiftet såddes vitklöver som bottengröda. Skiftet är mullrik sandblandad mulljord med klövervall som förfrukt. Ingen gödsling gjordes vid sådd.

Rokka-ärt nästan utblommad i slutet av juli på Jussilaskiftet. Ärten hade 6-7 baljor med 4-5 ärter/per balja. Spannmålen var i vippa och ax. En del ärtplanter hade fått bruna toppar. Orsaken var troligen vattenbrist och/eller näringsbrist. Det fanns lite frögräs då vitklöver har hållit emot och på en del områden växt igenom spannmålen.

Skiftet i Tölby såddes 25.5. med två olika blandningar. En blandning var Kleopatra-ärt 140 kg/ha och Jyvä-korn 68 kg/ha och ingen gödsling. Den andra blandningen var Kleopatra-ärt 122 kg/ha, Jyvä-korn 47 kg/ha och Suomi-havre 40 kg/ha. Den här delen av skiftet gödslades med nötkompost 20m³/ha. Förfrukten för båda blandningarna var foderkorn. Fotot är taget i mitten av augusti och beståndet var kraftigt, tätt och ca 1 m högt. Ärten var lika hög som spannmålen.

I mitten av juni var bestånden i Tölby i kraftig tillväxt och lite frögräs fanns. Allt utsäde såddes genom utsädesbillarna. Kleopatra-ärten har kraftiga klängen, vilket märktes bra senare under säsongen när hela beståndet var ihop bundet. Jyvä-kornet hade bra längd på axen och en hel del kärnor per ax.

I Pensala såddes skiftet 6 juni. Skörden skulle tas som helsädesensilage. Två olika blandningar prövades. De var spannmålsdominerade med en blandning med lika mycket av Olavi-korn, Fia-havre och Annina-vete och ca 10 % Rokka-ärt. Totalt såddes 200kg/ha. Den andra blandningen bestod av vete 128 kg/ha och havre 68 kg/ha. Förfrukten på skiftet var klövervall och gödslades med nötkompost innan sådd. Fotot är taget i slutet av juli och på bilden ser man lite av havren då den kom igång senare. Då skiftet skördades som helsädesensilage i senare delen av augusti fanns mer av havre.

I skrivandets stund är alla skiften skördade men skörde- och foderkvalitetsuppgifterna är inte klara. De kommer att publiceras på www.ekonnu.fi senare i höst. På EkoNu:s hemsida finns många fler foton med förklarande texter från växtsäsongen från alla observationsodlingar som man kan ta del av.

Ulrika Wikman

Ekoväxtodlingsrådgivare
mobil 050-5852 305

Ett sätt att höja skörden är att odla blandgrödor. Att odla ärt tillsammans med flera spannmålslag ökar odlings säkerheten jämfört med renbestånd.